

Plannen voor de toekomst juridisch vastleggen

Alles wat je moet weten over juridisch vastgelegde plannen en wilsonbekwaamheid

---

Het ondersteunen van mensen met dementie en mantelzorgers bij het maken van plannen voor de toekomst is vaak een complexe zaak. Sommige plannen zijn meer informeel, terwijl andere een wettelijke grondslag hebben. Om mensen optimaal te ondersteunen en gezamenlijke besluitvorming toe te passen is het belangrijk dat je goed op de hoogte bent van alle wet- en regelgeving.

Wat kan er juridisch worden vastgelegd?

Als iemand met dementie en zijn of haar naaste begonnen zijn met nadenken over de toekomst, moeten zij worden ondersteund met het op de juiste manier vastleggen van hun wensen. Als deze wensen en voorkeuren zijn vastgelegd dan kan er in lijn hiermee gehandeld worden. Dit zijn vaak complexe onderwerpen waar veel tijd en aandacht voor nodig is.

Mensen kunnen de volgende dingen zelf vastleggen:

- **Wilsverklaring.** Dit is een schriftelijke verklaring waarin iemand vastlegt welke zorg hij of zij in de toekomst wel en niet wil ontvangen.
- **Levenstestament.** Dit is een juridisch document waarin is vastgelegd wie namens de persoon met dementie beslissingen mag maken wanneer hij dit zelf niet meer kan. Dit kan betrekking hebben op persoonlijke, medische en financiële zaken. In sommige gevallen nemen mensen ook een euthanasieverklaring op in hun levenstestament.
- **Volmacht.** Een volmacht regelt wie namens de persoon met dementie financiële beslissingen mag nemen.

Wilsonbekwaamheid

Als iemand niet meer in staat is om zelfstandig beslissingen te nemen, dan is er sprake van (gedeeltelijke) wilsonbekwaamheid. De volgende factoren worden meegenomen bij het bepalen van wilsonbekwaamheid:

- De persoon met dementie kan informatie over zorg en/of behandeling niet begrijpen en afwegen
- De persoon met dementie begrijpt niet wat de gevolgen van zijn besluit zijn
- De persoon met dementie kan geen besluit nemen

Wilsonbekwaamheid wordt altijd vastgesteld door een arts en wordt bij elke situatie opnieuw beoordeeld. Er is dan iemand nodig die beslissingen namens de persoon met dementie mag maken.

Dit gebeurt er als iemand wilsonbekwaam is en geen wensen heeft vastgelegd:

- In de meeste gevallen wordt iemands levenspartner of naaste familielid (ouder, broer, zus, kind) de vertegenwoordiger bij vragen over zorg en gezondheid.
- Als er geen partner of familielid is of als er sprake is van onenigheid binnen de familie, dan kan een rechter een mentor aanwijzen - een behartiger van de belangen op het gebied van gezondheid en zorg.
- Als er geen volmacht voor financiële zaken is dan kan er via de rechter een bewindvoerder worden aangesteld.
- Een curator is iemand die de belangen op het gebied van zowel gezondheid als financiën behartigt wanneer een patiënt handelingsonbekwaam is.